

сприятимуть підвищенню результативності процесу відновлення міст, залученню кваліфікованої робочої сили, з відповідними навиками, до процесу відбудови зруйнованої та розбудови нової інфраструктури, забезпечуватиме реалізацію позитивних сценаріїв розвитку міст у перспективі. Забезпечення можливостей зайнятості населення сприятиме не тільки поверненню внутрішньо переміщених осіб до місць постійного проживання, але й стимулюватиме залучення кваліфікованої робочої сили з інших регіонів. Передусім, це передбачатиме не тільки створення робочих місць з гідними умовами зайнятості та оплати праці, але й створення комфортних умов для проживання, що передбачає розбудову інфраструктури для покращення міського простору.

Таким чином, серед напрямів розвитку трудового потенціалу для забезпечення сталості процесів розбудови інфраструктури міст слід відзначити:

- необхідність створення робочих місць у секторах економіки, які забезпечуватимуть відновлення інфраструктури та відбудову економіки міст;
- створення умов для комфортного проживання населення, залучення інвестицій для побудови житла, розвитку соціальної інфраструктури;
- покращення інформування населення щодо можливостей працевлаштування;
- стимулювання професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників.

Література

1. Звіт про повернення в Україні. 23 січня 2023 року. Представництво MOM в Україні URL: <https://dtm.iom.int/reports/zvit-pro-povernennya-ukraini-16-23-sichnya-2023-roku?close=true> (дата звернення: 15.03.2023)
2. European Urban Resilience Forum. Report 2022. URL: https://urbanresilienceforum.eu /fileadmin/user_upload /EURESFO-2022-report.pdf (дата звернення: 15.03.2023)
3. Voronkova V., Nikitenko V., Oleksenko R. (2021a). Problems solution of global urbanism in the context of cultural development, technology and the formation of creative class. // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Філософські науки. Житомир. 2020. № 2(88). С. 80-91.

paaaaaaaaul13@gmail.com

Ляшенко П. А.

кандидат економічних наук, молодший науковий співробітник
відділу проблем міжрегіонального співробітництва,
ДУ «Інститут економіко-правових досліджень імені В.К. Макутова
Національної академії наук України», Україна

СТРАТЕГЕМА РОЗРОБКИ ПЛАНУ ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ МІСТ ТА РАЙОНУ

Анотація. У тезах подано обґрунтування необхідності розробки Плану відновлення та розвитку міст Бучанського району Київської області та запровадження спеціального правового механізму господарювання — «Території відновлення», який спрямований на залучення інвесторів.

Ключові слова: план, відновлення, місто, район, розвиток, механізм господарювання.

Проблематика відновлення економіки та розвиток міст і районів України через війну актуальна та важлива, потребує активного розв'язання. Ті території, які зазнали руйнування та

знищення особливо потребують уваги з боку фахівців через необхідність швидкої відбудови житла й бізнесу. Проте для комплексного вирішення цієї проблеми необхідно розробляти плани відновлення економки міст та районів України спираючись на чинне законодавство. Тому метою цього дослідження стало обґрунтування стратегії розробки плану відновлення економіки району та міст на прикладі Бучанського району Київської області.

Бучанський район, як адміністративно-територіальну одиницю було утворено в 2020 році, до складу якого увійшли Києво-Святошинський, Бородянський, Макарівський та Ірпінський райони. В нинішніх межах площа району дорівнює 2555,5 км². Серед 7 районів Київської області за кількістю населення район посідав до 2022 року друге місце на Київщині. До складу району входить 141 населений пункт, що об'єднані у 12 територіальних громад (табл. 1). Адміністративний центр — місто Буча.

Таблиця 1

ДАНІ ПРО ТЕРИТОРІАЛЬНІ ГРОМАДИ БУЧАНСЬКОГО РАЙОНУ [1]

Територіальні громади	Тип громади	Кількість населених пунктів	Площа територіальної громади, км ²	Чисельність населення, осіб
Білогородська	сільська	10	151.1	25392
Бородянська	селищна	32	512.7	25332
Коцюбинська	селищна	1	2.4	17249
Немішайівська	селищна	4	80.0	15184
Дмитрівська	сільська	14	138.8	17944
Вишнева	міська	2	17.6	48357
Гостомельська	селищна	4	66.5	28649
Пісківська	селищна	3	157.4	7904
Борщагівська	сільська	3	38.7	21894
Бучанська	міська	14	260.8	57163
Ірпінська	міська	5	117.2	69962
Макарівська	селищна	49	1012.3	27352

В Бучанському районі у 2021 році було розроблено Програму економічного, соціального та культурного розвитку Бучанського району Київської області на 2022 рік відповідно до чинного законодавства (законів України «Про місцеві державні адміністрації», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», постанови Кабінету Міністрів України «Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проєктів Бюджетної декларації та державного бюджету»). Програма визначала мету, завдання та заходи економічного та соціального розвитку Бучанського району Київської області на 2022 рік, прогнозні розрахунки показників соціально-економічного розвитку Бучанського району Київської області відображали наміри райдержадміністрації, міст та територіальних громад, а також підприємств, організацій і господарств щодо результатів їх діяльності у 2022 році [2]. Через те, що Бучанський район розташований на півночі України, з початку березня 2022 року він перебував під окупацією РФ. Після повернення Бучі та навколишніх населених пунктів під контроль ЗСУ в них виявили сотні тіл цивільних громадян, убитих російськими окупантами. Ці злочини рашистів отримали назву «Бучанська різанина». Також дуже постраждала критична інфраструктури, майже всі міста і селища Бучанського

району зазнали значних руйнувань, тому міста Бучанського району Київської області потребують розробки окремого плану відновлення та розвитку цієї території.

План відновлення міст Бучанського району Київської області не входить до державної системи обов'язкових документів стратегічного планування розвитку територій, проте це має бути концептуальний нормативно-правовий документ локального характеру, який окреслюватиме загальні стратегічні напрями та цілі, план заходів та проекти щодо відновлення території Бучанського району та його економіки, ґрунтуватися на нормах Закону України «Про засади державної регіональної політики» [3]. Цим Законом встановлено, що для планування відновлення та стимулювання розвитку регіонів та територій, а також з метою запровадження органами виконавчої влади і органами місцевого самоврядування спеціальних механізмів та інструментів визначено функціональні типи територій, зокрема — території відновлення (стаття 11²). До територій відновлення відносять мікрорегіони, територіальні громади, на території яких відбувалися бойові дії та/або які були тимчасово окуповані, та/або території яких зазнали руйнувань об'єктів критичної інфраструктури, соціальної інфраструктури, об'єктів житлового фонду внаслідок ведення бойових дій, а також які характеризуються різким погіршенням рівня соціально-економічного розвитку та значним переміщенням населення до інших регіонів та/або інших держав. Отже, можна вважати, що мікрорегіон (частина регіону, що характеризується територіальною цілісністю та особливостями розвитку, у межах якої реалізуються спеціальні для цієї території проекти регіонального розвитку) це район, у нашому випадку Бучанський.

Окрім того, при розробці плану відновлення міст Бучанського району Київської області має враховуватися положення Плану відновлення України, яку затвердила Європейська комісія [4] і який є основним інструментом підтримки Європейським Союзом України. Слід звернути увагу, що 14 жовтня 2022 року Кабінет Міністрів України затвердив Порядок розроблення, проведення громадського обговорення, погодження, внесення змін, складу та змісту програм комплексного відновлення області, території територіальної громади (її частини) [5]. Також Уряд розробив план дій з відновлення деокупованих територій [6].

Враховуючи, що державні органи влади активно розробляють та впроваджують нові Закони та Постанови КМУ задля розбудови деокупованих територій не слід забувати, що план відновлення міст Бучанського району Київської області має корелювати з нормами Державної стратегії регіонального розвитку України до 2027 року [7].

Отже, план відновлення міст Бучанського району Київської області має ґрунтуватися на нормах чинного законодавства щодо планування розвитку територій (регіонів, громад), враховувати проблеми відновлення та розвитку міст і територіальних громад Бучанського району, наявний потенціал і спеціалізацію району, спиратися на світовий досвід розбудови локальних територій після військового конфлікту та передбачати запровадження спеціальних економіко-правових механізмів й інструментів стимулювання відновлення та розвитку району. З метою вирішення проблем Бучанського району, на території якого відбувалися бойові дії та який був тимчасово окупований, а внаслідок ведення бойових дій зруйновано об'єкти критичної і соціальної інфраструктури, житлового фонду, доцільно запровадити спеціальний правовий механізм господарювання — «Території відновлення», який спрямований на залучення та стимулювання інвесторів, що дозволить розв'язати проблеми відновлення та розвитку економіки Бучанського району Київської області. Для запровадження спеціального правового механізму господарювання «Території відновлення» необхідно розробити законопроект та підзаконні нормативно-правові акти, які будуть регулювати механізм стимулювання інвесторів, також формувати систему диференційованих стимулів для інвесторів залежно від видів економічної діяльності, які перспективні для міст і територіальних громад Бучанського району Київської області.

Таким чином, План відновлення міст та розвитку Бучанського району Київської області це нормативно-правовий документ локального характеру, який окреслюватиме загальні стратегічні напрями та цілі, план заходів та проекти щодо відновлення економіки міст і селищ, серед яких — запровадження спеціального правового механізму господарювання — «Території відновлення», який спрямований на залучення інвесторів.

Література

1. Бучанський район. Громади. URL: [https:// decentralization.gov.ua/newrayons/1346/Communities](https://decentralization.gov.ua/newrayons/1346/Communities) (дата звернення 03.03.2023)
2. Сайт Бучанської районної ради Київської області. URL: <https://buchanska-rda.gov.ua/ programma-socialnoekonomichnogo-ta-kulturnogo-rozvitku-rajonu-10-40-16-17-09-2021/> (дата звернення 04.03.2023.)
3. Закон України «Про засади державної регіональної політики». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19#n62> (дата звернення 04.03.2023.)
4. Європейська комісія затвердила стратегічний план «Відновлення України». URL: <https://smida.gov.ua/news/allnews/ evropejska komisiazat verdilas strategicnij plan vidnovlennia ukraini> (дата звернення 04.03.2023.)
5. Порядок розроблення, проведення громадського обговорення, погодження програм комплексного відновлення області, території територіальної громади (її частини). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1159-2022-п#Text> (дата звернення 04.03.2023.)
6. План дій з відновлення деокупованих територій. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ news/ uryad-rozrobiv-plan-dij-z-vidnovlennya-deokup-ovanih-teritorij> (дата звернення 04.03.2023.)
7. Державна стратегія регіонального розвитку України до 2027 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-п#Text> (дата звернення 04.03.2023.)

vasilchuk_80@ukr.net

Martynovych N.

PhD in Economics, Associate Professor

State Institution «VK Institute of Economic and Legal Research Mamutov» National Academy of Sciences of Ukraine, Ukraine

SCIENTIFIC AND METHODOLOGICAL SUPPORT FOR ASSESSING THE SOCIO-ECONOMIC RESULTS AND EFFICIENCY OF DEVELOPMENT OF THE WAR-AFFECTED TERRITORIES OF UKRAINE

Summary. *The article solves the scientific problem of practical assessment of the socio-economic result and efficiency of development of the war-affected territories of Ukraine. A scientific approach to the assessment is proposed. The expediency of its use is justified.*

Keywords: *socio-economic result, socio-economic efficiency, result assessment, efficiency assessment, development of the war-affected territories of Ukraine.*

Achieving the goals set and obtaining the desired results in the framework of restoring the destroyed territories due to the war is an important condition for sustainable socio-economic development of the regions of Ukraine. Improving the effectiveness of management decisions at the level of enterprises, regions and the state as a whole is stimulated on the basis of the formation and implementation of scientific and methodological support for assessing socio-economic results and the efficiency of development of war-affected territories of Ukraine (hereinafter referred to as SMS).

Modern science, with its wide range of scientific approaches, tools, algorithms, parameters and indicators that reflect the results/efficiency of any process, requires the search for the most optimal